

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์ เรื่อง ปริมาณสารฟอร์มาลินตกค้างในอาหารทะเลสดที่จำหน่ายในตลาดสด เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวนตลาดสดในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ มีทั้งหมด 13ตลาด (ตารางที่1) ตลาดที่ผ่านการคัดกรองมีทั้งสิ้น 9 ตลาด (ตารางที่2) นับเป็นร้านค้าได้ทั้งหมด 14 ร้านเก็บตัวอย่างปลาหมึกกล้วยและกุ้งขาวอย่างละ 200 กรัม เก็บตัวอย่าง 3 ครั้งในช่วงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2554ผู้ศึกษานำตัวอย่างอาหารทะเลสดที่ได้มาตรวจวิเคราะห์เบื้องต้นด้วยชุดตรวจสอบสารฟอร์มาลินในอาหารจากนั้นวิเคราะห์หาปริมาณสารฟอร์มาลินด้วยวิธีSpectrophotometry ผลการศึกษานำเสนอในรูปแบบตารางแบ่งออกเป็น 2ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลการสำรวจอาหารทะเลในตลาดเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

(ตารางที่4.1–4.2)

ส่วนที่ 2การวิเคราะห์ปริมาณสารฟอร์มาลินในตัวอย่างอาหารทะเลสด

(ตารางที่4.3–4.6)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ส่วนที่ 1 ข้อมูลการสำรวจอาหารทะเลในตลาดเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ตลาดสดที่จำหน่ายอาหารทะเลสดมีอยู่ 9 ตลาด ประกอบไปด้วย ตลาดสันป่าข่อย ตลาดหนองหอย ตลาดศิริวัฒนา ตลาดประตูเชียงใหม่ ตลาดต้นลำไย ตลาดบ้านท่อ ตลาดทองคำ ตลาดเมืองสมุทร และตลาดประตูก้อม ในตลาดทั้ง 9 ตลาด มีร้านค้าที่จำหน่ายอาหารทะเลสดอยู่จำนวน 14 ร้าน(ตารางที่4.1)

ตารางที่4.1จำนวนร้านค้าที่จำหน่ายอาหารทะเลสดแบ่งตามชื่อตลาดสด

ชื่อตลาดสด	จำนวนร้านอาหารทะเลสด(ร้าน)
1. สันป่าข่อย	1
2. หนองหอย	1
3. ศิริวัฒนา	2
4. ประตูเชียงใหม่	1
5. ต้นลำไย	2
6. วโรรส	ไม่มีอาหารทะเลสดจำหน่าย
7. ช้างเผือก	ไม่มีอาหารทะเลสดจำหน่าย
8. บ้านท่อ	1
9. มิ่งเมือง	ไม่มีอาหารทะเลสดจำหน่าย
10. ทองคำ	1
11. เมืองสมุทร	4
12. ต้นพยอม	ไม่มีอาหารทะเลสดจำหน่าย
13. ประตูก้อม	1
รวม	14

เมื่อได้ข้อมูลจำนวนตลาด และร้านค้าที่จำหน่ายอาหารทะเลสดจึงทำการสำรวจชนิดของอาหารทะเล และช่วงเวลาที่จำหน่าย พบว่าโดยส่วนใหญ่จำหน่ายอาหารทะเลสดในช่วงเวลาเช้า คือจำหน่ายอาหารทะเลสดตั้งแต่เวลา 6.00 น. เป็นต้นไป จนกว่าสินค้าจะหมด และชนิดอาหารทะเลสดที่มีจำหน่าย พบว่ามีชนิดอาหารทะเลสด 5 ชนิด ประกอบไปด้วย ปลาหมึกกล้วย กุ้งขาว ปลา หอยแครง และปู จากการสำรวจพบว่ามีทั้ง 14 ร้านค้าที่จำหน่ายปลาหมึกกล้วยและกุ้งขาว และมีบางร้านค้าที่จำหน่าย ปลา หอยแครง และปู ฉะนั้นจึงเลือกปลาหมึกกล้วยและกุ้งขาวเป็นตัวแทนประชากรอาหารทะเลสดในการศึกษาหาปริมาณสารฟอร์มาลินในอาหารทะเลสด และมีการกำหนดรหัสของร้านค้าที่จำหน่ายอาหารทะเลสดตั้งแต่ A ถึง N(ตารางที่4.2)

ตารางที่4.2ช่วงเวลาที่จำหน่ายและชนิดอาหารทะเลสดที่จำหน่ายแบ่งตามร้านค้า

ร้านค้า	ช่วงเวลาที่จำหน่าย	อาหารทะเลสดที่จำหน่าย				
		ปลาหมึกกล้วย	กุ้งขาว	ปลา	หอยแครง	ปู
A	เช้า	✓	✓	✓	✓	✓
B	เช้า	✓	✓	×	✓	×
C	เช้า	✓	✓	✓	✓	✓
D	เช้า	✓	✓	✓	✓	✓
E	เช้า	✓	✓	×	✓	×
F	เช้า	✓	✓	✓	✓	✓
G	เช้า	✓	✓	✓	✓	✓
H	เช้า	✓	✓	×	×	×
I	เช้า	✓	✓	×	×	×
J	เช้า	✓	✓	✓	✓	✓
K	เช้า	✓	✓	✓	✓	✓
L	เช้า	✓	✓	✓	✓	✓
M	เช้า	✓	✓	×	✓	×
N	เที่ยง	✓	✓	×	×	×
รวม (ร้าน)	-	14	14	8	11	8

หมายเหตุ : เช้า คือ จำหน่ายตั้งแต่เวลา 06.00 น.จนสินค้าหมด,เที่ยง คือ จำหน่ายตั้งแต่เวลา 12.00 น.จนสินค้าหมด ,✓คือมีจำหน่ายอาหารทะเลสด,×คือ ไม่มีจำหน่ายอาหารทะเลสด

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ปริมาณสารฟอร์มาลินในตัวอย่างอาหารทะเลสด

เมื่อได้ปลาหมึกกล้วยและกุ้งขาวเป็นตัวแทนประชากรอาหารทะเลสดจึงทำการเก็บตัวอย่างอาหารทะเลสดจากร้านค้าในตลาดที่ผ่านการคัดกรอง ทำการเก็บตัวอย่าง 3 ครั้ง แต่ละครั้งห่างกัน 5 วันเพื่อนำมาประเมินสารฟอร์มาลินเบื้องต้นด้วยชุดทดสอบสารฟอร์มาลินผลจากการประเมินสารฟอร์มาลินเบื้องต้นด้วยชุดทดสอบสารฟอร์มาลินในปลาหมึกกล้วย พบร้านค้าที่ให้ผลบวกอยู่จำนวน 4 ร้านค้า ประกอบด้วย ร้านค้า A, B, F และ G ตัวอย่างปลาหมึกกล้วยที่ให้ผลบวกกับชุดทดสอบสารฟอร์มาลินจำนวน 8 ตัวอย่างจากทั้งหมด 42 ตัวอย่าง (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 ช่วงเวลาที่เก็บตัวอย่างและการประเมินสารฟอร์มาลินเบื้องต้นด้วยชุดทดสอบสารฟอร์มาลินในปลาหมึกกล้วย

ร้านค้า	ช่วงเวลาที่เก็บตัวอย่าง	ปลาหมึกกล้วย			การแปลผล
		เก็บครั้งที่ 1	เก็บครั้งที่ 2	เก็บครั้งที่ 3	
A	12.01–13.00 น.	+	-	-	+
B	12.01–13.00 น.	+	-	+	+
C	8.00 - 9.00 น.	-	-	-	-
D	8.00 - 9.00 น.	-	-	-	-
E	8.00 - 9.00 น.	-	-	-	-
F	11.01–12.00 น.	+	-	+	+
G	11.01–12.00 น.	+	+	+	+
H	8.00 - 9.00 น.	-	-	-	-
I	12.01–13.00 น.	-	-	-	-
J	9.01 –11.00 น.	-	-	-	-
K	9.01 –11.00 น.	-	-	-	-
L	9.01 –11.00 น.	-	-	-	-
M	9.01 –11.00 น.	-	-	-	-
N	12.01–13.00 น.	-	-	-	-

หมายเหตุ : (-) น้ำแช่ตัวอย่างปลาหมึกกล้วยที่มีสารฟอร์มาลินไม่เกิน 0.5 ppm , (+) น้ำแช่ตัวอย่างปลาหมึกกล้วยที่มีการปนเปื้อนสารฟอร์มาลินเกิน 0.5 ppm

ผลจากการประเมินสารฟอร์มาลินเบื้องต้นด้วยชุดทดสอบสารฟอร์มาลินในกุ้งขาว พบร้านค้าที่ให้ผลบวกอยู่จำนวน 4 ร้านค้า ประกอบด้วย ร้านค้า A, B, F และ G ตัวอย่างกุ้งขาวที่ให้ผลบวกกับชุดทดสอบสารฟอร์มาลินจำนวน 8 ตัวอย่างจากทั้งหมด 42 ตัวอย่าง (ตารางที่ 4.4)

จากการทดลองนี้พบว่าร้านค้าที่ให้ผลบวกในตัวอย่างปลาหมึกกล้วยให้ผลบวกตรงกันกับร้านค้าที่ให้ผลบวกในตัวอย่างกุ้งขาว

ตารางที่ 4.4 ช่วงเวลาที่เก็บตัวอย่างและการประเมินสารฟอร์มาลินเบื้องต้นด้วยชุดทดสอบสารฟอร์มาลินในกุ้งขาว

ร้านค้า	ช่วงเวลาที่เก็บตัวอย่าง	กุ้งขาว			การแปลผล
		เก็บครั้งที่ 1	เก็บครั้งที่ 2	เก็บครั้งที่ 3	
A	12.01–13.00 น.	+	-	-	+
B	12.01–13.00 น.	+	-	+	+
C	8.00 - 9.00 น.	-	-	-	-
D	8.00 - 9.00 น.	-	-	-	-
E	8.00 - 9.00 น.	-	-	-	-
F	11.01–12.00 น.	+	-	+	+
G	11.01–12.00 น.	+	+	+	+
H	8.00 - 9.00 น.	-	-	-	-
I	12.01–13.00 น.	-	-	-	-
J	9.01 –11.00 น.	-	-	-	-
K	9.01 –11.00 น.	-	-	-	-
L	9.01 –11.00 น.	-	-	-	-
M	9.01 –11.00 น.	-	-	-	-
N	12.01–13.00 น.	-	-	-	-

หมายเหตุ : - คือน้ำแช่ตัวอย่างกุ้งขาวที่มีสารฟอร์มาลินไม่เกิน 0.5 ppm , + คือน้ำแช่ตัวอย่างกุ้งขาวที่มีการปนเปื้อนสารฟอร์มาลินเกิน 0.5 ppm

เมื่อนำตัวอย่างปลาหมึกกล้วยและกุ้งขาวที่ให้ผลบวกกับชุดทดสอบสารฟอร์มาลินมาวิเคราะห์หาปริมาณสารฟอร์มาลินด้วยวิธีSpectrophotometry โดยนำค่าการดูดกลืนแสงที่วัดได้มาคำนวณปริมาณสารฟอร์มาลินจากสมการเชิงเส้น $y = 0.0264x + 0.0498$ มีค่า $R^2 = 0.9751$ (ภาคผนวก ข) จากการทดลองพบปริมาณสารฟอร์มาลินในปลาหมึกกล้วยเฉลี่ย 41.85 ± 10.56 ppm และตัวอย่างกุ้งขาวพบปริมาณสารฟอร์มาลินเฉลี่ย 18.90 ± 5.02 ppm (ตารางที่ 4.5 และ 4.6 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.5 ปริมาณความเข้มข้นสารฟอร์มาลินในปลาหมึกกล้วย (ppm)

ร้านค้า	ปริมาณความเข้มข้นสารฟอร์มาลิน(ppm)		
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
A	17.73	-	-
B	21.51	-	19.04
F	17.73	-	19.19
G	17.12	19.54	19.13
เฉลี่ยรวม	18.87 ± 1.38		

หมายเหตุ :- คือน้ำแช่ตัวอย่างปลาหมึกกล้วยที่มีสารฟอร์มาลินต่ำกว่า 0.5 ppm

ตารางที่ 4.6 ปริมาณความเข้มข้นสารฟอร์มาลินในกุ้งขาว (ppm)

ร้านค้า	ปริมาณความเข้มข้นสารฟอร์มาลิน(ppm)		
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
A	17.53	-	-
B	23.00	-	17.60
F	19.18	-	19.43
G	18.75	19.54	19.55
เฉลี่ย	19.32 ± 1.70		

หมายเหตุ :- คือน้ำแช่ตัวอย่างกุ้งขาวที่มีสารฟอร์มาลินต่ำกว่า 0.5 ppm

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าร้านค้าที่จำหน่ายอาหารทะเลสดที่ให้ผลบวกกับชุดทดสอบสารฟอร์มาลิน 4 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ของร้านค้าทั้งหมด จำนวนตัวอย่างปลาหมึกกล้วยและกุ้งขาวที่ให้ผลบวกกับชุดทดสอบสารฟอร์มาลินมีจำนวนเท่ากันคือ 8 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 19.05 ของปริมาณปลาหมึกกล้วยและกุ้งขาวทั้งหมดปริมาณสารฟอร์มาลินในปลาหมึกกล้วยมีค่าเฉลี่ย 18.87 ± 1.38 และปริมาณสารฟอร์มาลินในกุ้งขาวมีค่าเฉลี่ย 19.32 ± 1.70

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved